(1910) " सूत्र वेष्टने (X-चुरादिः-1908. सक. सेट्. आत्म.)

अदन्तः ।

'—विमोचने' इति **केचित्** । **विमोचनम्**=मोचनाभावः । ग्रन्थने इति **परे** । सूत्रकः-त्रिका, सुसूत्रयिषकः-षिका ; [1]सोसूत्रकः-त्रिका ; सूत्रयिता-त्री, सुसूत्रयिषिता-त्री, सोसूत्रिता-त्री ; इत्यादीनि सर्वाण्यपि रूपाणि चौरादिक-**कत्रयति**वत् (161) ज्ञेयानि ।

(1910-A) " सूद क्षरणे " (X-चुरादिः-1668. अक. सेट्. उभ.)

'षूद' इति षोपदेशत्वेन **केचित्** पठन्ति । **केचित्** '–आश्रवणे' इति पठन्ति । [2]मधुसूदनः, [3]सूदः, [4]सूदिता-त्री, इति विशेषरूपाणि । सामान्यरूपाणि सर्वाण्यपि चौरादिक**केतयति**वत् (260) बोध्यानि ।

(1911) " सूर्क्ष आदरे " (I-भ्वादिः-666.सक. सेट्. पर.)

धातुकाव्य-सि.कौमुदी-काशकृत्स्नीयेषु पठितः ।

'ईर्ष्यायामादरे चार्थे क्रमात् सूर्क्ष्यति **सूर्क्षति** ॥' (श्लो. 170) इति **देवः** । **धातुवृत्तौ** " —षूर्क्ष— ' इति पठित्वा 'आदरानादरे' इति **क्वचित्** पठ्यते । तदसत् ; 'सोमेन यक्ष्यमाणो नर्त्तून् **सूर्क्षन्** नक्षत्रम्' इति दर्शनात् । सोमेन यक्ष्यमाणो 'वसन्ते ब्राह्मणोऽग्नीनादधीत । उत्तरयोः फल्गुन्योरग्निमादधीत' इत्यादि[उदित]ऋतुनक्षत्राणि नाद्रियेत इति सूत्रार्थः । तथा–'अवहेडनमसूर्क्षणम्' (अमरः नाटघवर्गे) इति दृश्यते । **सूर्क्षणम्**=आदरः ततोऽन्यदसूर्क्षणम् अनादरः" इति उक्तमत्र अनुसन्धेयम् । **क्षीरतरङ्गिण्याम्** 'सूर्क्ष्य अनादरे' **षान्तोऽयमिति चन्द्रः**' इति च दृश्यते । **सायणेन** 'अनादरे' इति पाठो दूषितः । सर्वाण्यपि

---

1. अनेकाच्त्वात् यङोऽप्राप्तिः । अतः 'सूचिसूत्रि—' (वा. 3-1-22) इति यङ् । अषोपदेशत्वात् उत्तरखण्डे न षत्वम् ।
2. मधुं सूदयतीति **मधुसूदनः**=विष्णुः । कर्मण्युपपदेऽणं बाधित्वा नन्द्यादिषु (3-1-134) पाठात् कर्तरि ल्युः ।
3. सूदयतीति **सूदः**=पाचकः ।
4. अनित्यण्यन्तत्वात् चुरादीनां णिजभावपक्षे अनुदात्तेत्त्वपक्षे '**सूद**दीपदीक्षश्च' (3-2-153) इति निषेधात् न युच्प्रत्ययः । 'तृन्' (3-2-135) इति तृन्नेव इति **केचित्**। वस्तुतो णिजभावपक्षे 'शेषात् कर्तरि—' (1-3-78) इति परस्मैपदस्यै-वानुशासनात् न युचः प्रसक्तिः, न वा युचो निषेधस्येति बोध्यम् ।